

Konst: Torsdagar i BT

Ordning, kaos och alternativa sanningar

KONSTRECENSION

Utan något pompa och ståt återöppnade Göteborgs kommunala museer i tisdags förra veckan. På Göteborgs konstmuseum visas Sten A Olssons konststipendiater 2020, och på Hasselblads center utställningen Dear truth, en gruppställning med nio fotografier.

Stipendiaterna på Göteborgs konstmuseum är Carl Hammoud, Hanna Järlehed och Martin Solymar. Tre konstnärskap som är särskilda från varandra, men knyts samman av sina utforskningar av naturen och människans förhållande till ordning och kaos.

Just ordning och kaos är särskilt intressant i Carl Hammouds målningar och teckningar. De består av närstudier av böcker, klockor, stolar som är huller om buller,

Konst
Utställningar: Sten A Olsson Kulturstipendium 2020 på Göteborgs konstmuseum samt Dear truth på Hasselblad center

Medverkande: Carl Hammoud, Hanna Järlehed och Martin Solymar på Göteborgs konstmuseum och Laia Abril, Mathieu Asselin, Lara Baladi, Kerstin Hamilton (även curator för utställningen), Karlsson Rixon, Bouchra Khalili, Frida Orupabo, Trevor Paglen, Taryn Simon på Hasselblad center.
Pågår till: 20 juni resp 9 maj 2021

dörrhandtag. Kontorsmaterial, tänker jag, objekt från en plats vi ständigt organiserar. På en vägg syns en installation med digitala klockor. Prydligt uppradade, men samtliga klockor saknar siffror. Istället blir de tomma skal som påminner oss om hur även tiden är en mänsklig konstruktion

Verk av Hanna Järlehed, Stenastipendiat.

FOTO: HOSSEIN SEHATLOU

för att skapa ordning i en värld som ständigt strävar efter kaos. I ett par målningar visas tomma museimontrar. Igen objekt som blir något annat när de töms på det vi är vana att se dem associerade med. Det ligger något obehagligt, ödesmättat över det hela.

Hos Hanna Järlehed är det istället naturens kaos, och dess möjligheter till skön-

het, som får äga rummet. Från fyllda urnor rinner glasyren, skapar glänsande pölar nedanför. De säregna och lekfulla experimentella skulpturala formerna och hur glasyren fått skapa skönhet med sina brister och sprickor och bubblor, gör att verken känns som relikur från istiden. Ett naturligt fenomen vi ännu inte förstått oss på.

Att förstå sig på naturen

är essensen i Martin Solymars målningar. De naivistiska färgerna och ömsinta naturskildringarna varvat med vampyrer, asar och andra mytologiska väsen, får mig att känna som om naturen i sig är skapt för att förföra oss in i en värld där vi inte längre härskar. Risk för exotifiering finns då Solymar hämtat mycket inspiration från resor till Karibien, men undviks eftersom fokus tycks vara att förnimma upplevelsen av platsen, snarare än att återge vilka människorna där varit för betraktaren.

På Hasselblad center utforskas relationen mellan vetenskap och dokumentärt foto. Hur ska fotografiet förhålla sig till en värld där vad som är sant har blivit en fråga om retorik? De nio fotografierna bidrar med olika strategier för att dels skildra vetenskap, dels för att beröra sin betraktare med sitt budskap. För det är ju just det: Fotografi i sig är inte neutralt.

Laia Abrils kvinnors våldsammas skildringar av aborter som ramar in en video där män jämför abort med ISIS och rasistiska mord på svarta, är särskilt starkt. Strax bredvid: Frida Orupabos svarta kvinnokroppar som klippts upp och satts ihop i omänskliga former. Mathieu Asselin undersöker Monsanto – skaparna av DDT och Agent orange – narrativ att "utan kemikalier skulle livet i sig självt inte vara möjligt" (min översättning).

Med montage, fotoserier, collage, film och en till utställningen kompletterande tidning, visas utmaningar som vetenskap och fakta står inför och tillfällen då sanning censurerats på grund av politiska eller ekonomiska intressen. De enskilda bidragen är alla brännande, även om helhetsintrycket blir något splittrat.

Agnes Brusk Jahn

Boel Ulfsdotter: Morisots instängda kvinnor får mig att tänka på zoomklädsel

KONSTKRÖNIKA

På 1800-talet var det konventioner som skapade instängdhet. 2021 är det ett virus. BT:s konstkrönikör undrar hur vi kommer att klä oss när vi får komma ut igen.

Boel Ulfsdotter

Det började nog med att min almanacka för i år har Berthe Morisots (1841–1895) målningar som motiv. För några dagar sedan påminnes jag sedan om att Anders Zorn målade helt andra motiv från Paris just vid tiden för Morisots död. Jag är speciellt förtjust i hans "Omnibuss" och den etnografiska blick han där lägger på bussens passagerare. Det är en ögonblicksbild med fokus på en kvinna som är på väg någonstans med ett stadigt grepp om ett paket i sitt knä. Zorn visar på stramheten i hennes nästan uniformlika, tidigmoderna mörka stadsklädsel som signalerar att hon är yrkesverksam.

Berthe Morisots motivvärld var en helt annan eftersom hennes samhällsklass och kön omöjliggjorde skildringar av något annat än hennes egen sfär från det att hon debuterade på 1860-talet. Till skillnad från Zorns noggranna återgivning av den urbana dräkten, lade Morisot med åren allt mindre vikt vid detaljerade återgivningar av de dekorativa drag som dominerade hennes kvinnliga modellers klädsel. Istället uppmärksammar hon betraktaren på det kvinnohistoriska sammanhanget genom att ständigt påminna om rummets begränsningar. Konsekvensen och hennes egen längtan efter en mer mobil tillvaro syns i penselskriften där färgen argt hoppas och dansar innanför åtstramande textila konturlinjer på de alltmer osynliga kvinnorna. De ser ut

I Berthe Morisots motivvärld är kvinnorna instängda.

Har tiden av sociala begränsningar fått oss att se annorlunda på hur vi helst vill klä oss?

som staffagefigurer fångade i en tavellram och deras sociala instängdhet gjorde klädseln oviktig.

Jag kommer osökt att tänka på att även vi har varit socialt avstängda från varandra under det senaste året. Istället har Zoom, Skype och Teams varit våra kontor och vardagsrum. Våra fysiska avtryck i det offentliga rummet har begränsats av ramen på en skärm som premierat våra ansikten, men sällan vår klädsel. Därför har vi också utvecklat en speciell "zoomklädsel". Samma skillnad i social agens och de väsensskilda klädkoder detta gav upphov till återspeglas således i kontras-

Till sist
Dags för bekväma underdelar i starka färger

● Vad skall du ha på dig första gången du träffar dina vänner "på riktigt" igen? Det är dags att kika i garderoben och fundera på hur du vill kombinera dina plagg detta sommarhalvår. Jag tippar att vi låter bekväma underdelar i starka färger leda vägen.

ten mellan Zorns skarpt tecknade och Morisots upplösta kvinnofigurer.

Snart är det dags för oss alla att återträda i samhället och bli synliga igen. Vi kan antligen klä oss för ett aktivt deltagande i det offentliga rummet. Innebär det att vi bara kommer att gå tillbaka och använda våra garderober som vi gjorde förut? Eller har tiden av sociala begränsningar fått oss att se annorlunda på hur vi helst vill klä oss?

De vida, utsökt skurna kjolarna på damernas långklädsel på bilderna från röda mattan under söndagens Oscarsgala kanske är en fingervisning. Vissa klädval gav till och med intrycket av att vara valda utifrån ett medvetet "anti-Zoom"-tänkande. Skådespelerskan Laura Dern hade exempelvis lagt fokus på sin "underdel" genom att kombinera en neutral svart polojumper med en voluminös vit långkjol med släp, helt i dun. Ett uppmuntrande tecken på att ett socialt scenbyte antligen närmar sig.